

[Sigsgaard.]

hvis en sådan kommune står over for at skulle gennemføre et skolebyggeri — netop i den type kommuner er skolebyggeri noget af det allermest belastende. Det sandsynlige er altså, at sådanne kommuner ikke vil få råd til at bygge, når forslaget vedtages. Der vil være en tendens til, at de prøver på at klare sig med forældede bygninger.

Alvoren i dette understreges, når man ser på socialforskningsinstitutets undersøgelse af 1965, der viser, at skævheden i rekrutteringen til realafdeling og gymnasium er stærkt geografisk bestemt. Det er langt vanskeligere for almindelige menneskers børn at komme i realafdeling og i gymnasium i landkommunerne, og denne tendens vil forstærkes, hvis lovforslaget gennemføres.

Ser vi dernæst på udviklingskommunerne, altså kommuner med mange yngre mennesker med mange skolesøgende børn, kommuner, som er inde i en hastig vækst, får vi et billede af lovens virkning, hvis vi tager Herstedernes kommune som et eksempel. Den har ca. 30.000 indbyggere. Der er 5 skoler under bygning plus 2 pavillonskoler. Det svarer til en investering på 250 mill. kr., og den årlige forrentning af en sådan investering er vel ca. 30 mill. kr., hvortil kommer afskrivninger. Alene de 30 mill. kr. svarer til 1.000 kr. pr. indbygger eller ca. 3.000 kr. pr. husstand. Nu ved jeg vel, at det er skoler, der er ved at blive bygget eller snart skal gå i gang, og de rammes ikke af loven, men det ændrer jo ikke noget ved eksemplet som sådant. Hvis der ikke bliver tale om statsstøtte til sådanne kolossale skolebyggerier i mindre udviklingskommuner — jeg mener, at statsstøtten burde være større end i dag — så kan et så omfattende skolebyggeri nok slet ikke gennemføres.

For de kommuner, der netop i disse år eksperimenterer med store klasseenheder, med fleksible opdelingsmuligheder, sådan at mange sideløbende aktiviteter kan foregå, eller med åbne planskoler, som man f. eks. eksperimenterer med det i Ballerup, vil regeringens forslag betyde for det første, at

man skærer ned på det moderne udstyr, ikke mindst AV-apparatet, som jo er meget vigtigt. For det andet, at man standser eller bremser udviklingen henimod større klasseenheder, altså flere m² pr. elev eller flere m² pr. klasse, en udvikling, som er særdeles nødvendig for det pædagogiske udviklingsarbejde. For det tredje vil det betyde, at man dermed forhæler gennemførelsen af en ny pædagogik, og at man bremser eksperimenter.

Ser vi endelig på de udbyggede kommuner med en ældre befolkning, med faldende børnetal, så bliver de selvfølgelig mindre ramt. De har ikke brug for det nybyggeri af skoler, som man har i udviklingskommunerne. Det, der kan være behov for dér, er måske lidt skolemoderniseringer, og det får man i forvejen ikke tilskud til. Det vil altså sige, at de konsoliderede kommuner og de rige kommuner går ram forbi ved dette lovforslag, medens de fattige kommuner og udviklingskommunerne kommer til at betale regningen.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at når man fra regeringspartiernes side taler om, at nu er kommunerne blevet mere bæredygtige, nu kan de klare flere opgaver, så er det jo ikke rigtigt. Alene ved at man gennemfører en kommunalreform, som det er sket her i de seneste år, ændrer man jo ikke folks økonomiske status. De mennesker, som skal betale skolerne, har ikke fået flere penge at betale dem med, alene fordi man har gennemført en kommunesammenlægning. Det, der, ud over hvad jeg har nævnt, sker, er — som i så mange andre lovforslag gennem den seneste tid — at staten skubber opgaver fra sig over på kommunerne. Det vil sige, at opgaver, der hidtil har været finansieret over statskatten, som er progressiv, bliver flyttet over på kommuneskatten, som ikke er progressiv, og det vil igen betyde, at de velstillede grupper af befolkningen lettes for nogle byrder, for det er jo dem, der rammes af progressionen, medens til gengæld den øvrige del af befolkningen får pålagt større byrder.